

Bruxelles, 18.4.2017
COM(2017) 173 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

**cu privire la reexaminarea obiectivelor de valorificare a DEEE,
posibila stabilire a unor obiective separate pentru DEEE care urmează să fie pregătite
pentru reutilizare
și
reexaminarea metodei de calcul pentru atingerea obiectivelor de valorificare prevăzute
la articolul 11 alineatul (6) din Directiva 2012/19/UE privind DEEE**

1. INTRODUCERE

Directiva 2012/19/UE privind deșeurile de echipamente electrice și electronice⁽¹⁾ (Directiva privind DEEE), care este o reformare a Directivei 2002/96/CE anterioare („vechea Directivă privind DEEE”) a intrat în vigoare în august 2012 și trebuia să fie transpusă de statele membre până la 14 februarie 2014.

Directiva privind DEEE stabilește dispoziții cu privire la gestionarea deșeurilor de echipamente electrice și electronice, în scopul de a contribui la obținerea unei producții și a unui consum durabile, în primul rând prin prevenirea producerii de DEEE și în al doilea rând prin reutilizarea, reciclarea și alte forme de recuperare a acestor deșeuri, astfel încât să se reducă volumul de deșeuri eliminate și să se sprijine utilizarea eficientă a resurselor și recuperarea materiilor prime secundare valoroase.

În acest context, Directiva privind DEEE prevede, la articolul 11 și în anexa V, obiective combinate privind pregătirea pentru reutilizare și reciclarea, precum și obiective privind valorificarea DEEE, și stabilește, la articolul 11 alineatul (2), metodologia de calcul pentru atingerea acestor obiective.

Prezentul raport răspunde următoarelor cerințe impuse Comisiei, prevăzute la articolul 11 alineatul (6) din Directiva privind DEEE:

1. reexaminarea obiectivelor de valorificare prevăzute în anexa V partea 3;
2. examinarea posibilității stabilirii unor obiective separate pentru DEEE care urmează să fie pregătite pentru reutilizare;
3. reexaminarea metodei de calcul pentru atingerea obiectivelor de valorificare, menționată la articolul 11 alineatul (2), în vederea analizării fezabilității stabilirii de obiective pe baza produselor și materialelor care rezultă („output”) din procesele de valorificare, reciclare și pregătire pentru reutilizare.

Pentru a întocmi prezentul raport, Comisia a încheiat contracte cu consultanți independenți, în scopul revizuirii datelor statistice, a literaturii de specialitate și a informațiilor tehnice relevante, și a desfășurat consultări cu principalele părți interesate (state membre, asociații din sector, sisteme de control al răspunderii extinse a producătorilor, ONG-uri și experți independenți)⁽²⁾.

Scopul prezentului raport este de a informa Parlamentul European și Consiliul cu privire la evaluarea și la concluziile Comisiei legate de aceste aspecte.

¹ Jurnalul Oficial L 197, 24.7.2012, p. 38.

² „Study on WEEE recovery targets, preparation for re-use targets and on the method for calculation of the recovery targets” („Studiu privind obiectivele de valorificare, pregătirea pentru reutilizare și metoda de calcul pentru atingerea obiectivelor de valorificare a DEEE”): http://ec.europa.eu/environment/waste/weee/events_weee_en.htm .

2. REEXAMINAREA OBIECTIVELOR DE VALORIFICARE A DEEE

2.1. Obiectiv

Echipamentele electrice și electronice (EEE) care intră în domeniul de aplicare al Directivei privind DEEE sunt clasificate în prezent în 10 categorii „orientate către produse”, stabilite în anexele I și II⁽³⁾. De la 15 august 2018, EEE vor fi clasificate în 6 categorii „orientate către colectare”, stabilite în anexele III și IV⁽⁴⁾. Obiectivele de valorificare pe care producătorii trebuie să le respecte în temeiul articolului 11 alineatul (1) sunt aplicabile pentru fiecare categorie de echipamente electrice și electronice, astfel cum sunt stabilite în anexa V.

Întrucât obiectivele de reciclare și valorificare depind de masa și compoziția materialelor din fiecare categorie, modificarea clasificării poate afecta masa totală și compoziția materialelor din noile categorii. Prin urmare, principalul motiv al reexaminării obiectivelor de valorificare este acela de a se evalua dacă modificarea categoriilor de EEE a dus la schimbări semnificative ale nivelului de ambiție al acestor obiective.

2.2. Evaluarea cu privire la reexaminarea obiectivelor de valorificare a DEEE

Analiza s-a axat pe comparația între nivelul de ambiție al obiectivelor de valorificare aplicabile pentru fiecare dintre cele 10 categorii de la 15 august 2015 până la 14 august 2018, astfel cum se prevede în partea 2 din anexa V, și cel al obiectivelor de valorificare aplicabile pentru fiecare dintre cele 6 categorii începând cu 15 august 2018, astfel cum se prevede în partea 3 din anexa V.

Principalele concluzii ale studiului sunt enumerate mai jos:

- pentru marea majoritate a produselor, valoarea absolută a obiectivelor de reciclare și valorificare nu se modifică în urma trecerii de la 10 la 6 categorii de EEE. În cazul în care există o modificare, aceasta nu este semnificativă. În plus, numărul mic de produse afectate de modificarea obiectivelor (de exemplu, instrumentele profesionale, echipamentele medicale, echipamente profesionale de monitorizare și control), reprezintă doar o foarte mică parte din fluxul total de DEEE, și, prin urmare, impactul asupra ratei globale de valorificare și reciclare este neglijabil;
- modificarea categoriilor duce la o creștere de peste 7 % a masei care urmează să fie reciclată, ceea ce înseamnă că obiectivele de reciclare aplicabile începând cu anul 2018 (pentru 6 categorii) sunt mai ambițioase decât obiectivele aplicabile în perioada 2015 - 2018 (pentru 10 categorii). Acest lucru este de dorit deoarece obiectivele ar trebui să evolueze în timp și punerea în aplicare a obiectivelor pentru 2018 (6 categorii) va duce la o ușoară creștere a beneficiilor în materie de mediu și economice, ca urmare a creșterii volumului de materiale recuperate și reciclate;
- concentrarea în 6 categorii este mult mai apropiată de practicile aplicate de centrele de colectare și tratare. Prin urmare, aceasta poate spori, de asemenea, coerența raportării de date și poate limita sarcina administrativă atât pentru instalațiile de colectare și tratare a DEEE, cât și pentru autoritățile naționale, în momentul consolidării și verificării coerenței datelor.

³ Aceste categorii sunt: 1) aparate de uz casnic de mari dimensiuni, 2) aparate de uz casnic de mici dimensiuni, 3) echipamente informatice și de telecomunicații, 4) aparate electrice de consum, 5) echipamente de iluminat, 6) unelte electrice și electronice, 7) jucării, echipament pentru petrecerea timpului liber și echipament sportiv, 8) dispozitive medicale, 9) instrumente de monitorizare și control, 10) distribuitoare automate.

⁴ Aceste categorii sunt: 1) echipamente de transfer termic; 2) ecrane, monitoare și echipamente care conțin ecrane cu o suprafață mai mare de 100 cm²; 3) lămpi; 4) echipamente de mari dimensiuni (având oricare dintre dimensiunile externe mai mare de 50 cm); 5) echipamente de mici dimensiuni (nicio dimensiune externă mai mare de 50 cm); 6) echipamente informatice și de telecomunicații de dimensiuni mici (nicio dimensiune externă mai mare de 50 cm).

2.3. Concluzii

Pe baza evaluării efectuate, Comisia concluzionează că nu există nicio justificare pentru revizuirea obiectivelor de valorificare în ceea ce privește cele 6 noi categorii de EEE menționate în partea 3 din anexa V, întrucât aceste obiective mențin un nivel al ambiției similar cu cel al obiectivelor stabilite pentru actualele 10 categorii de EEE, astfel cum se menționează în partea 2 din anexa V.

3. EXAMINAREA POSIBILITĂȚII STABILIRII UNOR OBIECTIVE SEPARATE PENTRU DEEE CARE URMEAZĂ SĂ FIE PREGĂTITE PENTRU REUTILIZARE

3.1. Obiectiv

Oportunitatea stabilirii unor obiective separate privind pregătirea pentru reutilizare a fost examinată prin compilarea practicilor relevante aplicate în statele membre și analizarea factorilor care încurajează sau împiedică pregătirea pentru reutilizare, evaluându-se, totodată, pe baza informațiilor disponibile, dacă este fezabil și practic să se stabilească obiective separate pentru DEEE care urmează să fie pregătite pentru reutilizare.

3.2. Evaluarea posibilității stabilirii unor obiective separate pentru DEEE care urmează să fie pregătite pentru reutilizare

În 2012, cantitatea de DEEE reutilizate/pregătite pentru reutilizare raportată de statele membre către Eurostat a fost de aproximativ 70 000 de tone. Cu toate acestea, raportarea de către statele membre a unor date separate privind reutilizarea/pregătirea pentru reutilizare este voluntară; în 2012, numai cincisprezece state membre au raportat date în acest sens, acestea fiind prezentate în tabelul de mai jos.

Tabel: Cantitățile de DEEE colectate și reutilizate/pregătite pentru reutilizare în 2012⁵

Stat membru	DEEE colectate (tone)	DEEE reutilizate/pregătite pentru reutilizare (tone)	Rata reutilizării/ a pregătirii pentru reutilizare pe baza DEEE colectate
Austria	77 402	1 248	2 %
Belgia	116 458	4 068	3 %
Bulgaria	38 431	292	1 %
Croația	16 187	0	0 %
Cipru	2 514	42	2 %
Republica Cehă	53 685	0	0 %
Danemarca	76 200	0	0 %
Estonia	5 465	0	0 %
Finlanda	52 972	557	1 %
Franța	470 556	9 568	2 %
Germania	690 711	11 845	2 %
Grecia	37 235	0	0 %

⁵ Sursa: „Study on WEEE recovery targets, preparation for re-use targets and on the method for calculation of the recovery targets” („Studiu referitor la obiectivele privind valorificarea, pregătirea pentru reutilizare și metoda de calcul pentru atingerea obiectivelor de valorificare a DEEE”): http://ec.europa.eu/environment/waste/weee/events_weee_en.htm . (sursa datelor: Eurostat)

Stat membru	DEEE colectate (tone)	DEEE reutilizate/pregătite pentru reutilizare (tone)	Rata reutilizării/pregătirii pentru reutilizare pe baza DEEE colectate
Ungaria	44 262	0	0 %
Irlanda	41 177	360	1 %
Italia	497 378	-	-
Letonia	4 694	37	1 %
Lituania	14 259	0	0 %
Luxemburg	5 010	0	0 %
Malta	1 506	0	0 %
Țările de Jos	123 684	475	0 %
Polonia	175 295	791	0 %
Portugalia	43 695	33	0 %
România	23 083	0	0 %
Slovacia	22 671	0	0 %
Slovenia	9 430	30	0 %
Spania	157 994	351	0 %
Suedia	168 612	0	0 %
Regatul Unit	503 611	41 630	8 %
TOTAL	3 474 177	71 327	2 %

Având în vedere numărul mare de state membre care nu au raportat separat cantitățile de DEEE reutilizate/pregătite pentru reutilizare, dar și faptul că rapoartele statelor membre nu conțin specificații privind activitățile care au fost considerate ca ținând de reutilizare și pregătirea pentru reutilizare, aceste informații nu sunt suficient de reprezentative. Totuși, aceste date conduc la concluzia că, cu excepția câtorva state membre, reutilizarea și pregătirea pentru reutilizare nu sunt bine dezvoltate la nivelul UE. Studiul a constatat că există diferențe semnificative între modelele de consum ale statelor membre în ceea ce privește produsele utilizate/de ocazie, fapt care a afectat nivelul de dezvoltare al acestui sector. Acest lucru îngreunează, într-o anumită măsură, evaluarea potențialului de pregătire pentru reutilizare în UE.

Studiul a analizat fezabilitatea stabilirii unui obiectiv separat privind pregătirea pentru reutilizare. În ceea ce privește impactul economic, pregătirea pentru reutilizare ar putea genera venituri și economii semnificative pentru economie. Datorită efectelor pozitive asupra creării de locuri de muncă și având în vedere posibilitatea oferită unor segmente ale populației cu un venit redus de a cumpăra aparate de uz casnic la prețuri reduse, pregătirea pentru reutilizare are, de asemenea, un impact social pozitiv. Posibilul impact asupra mediului al pregătirii pentru reutilizare este legat de evitarea producerii de noi EEE și prevenirea generării de deșeuri. Cu toate acestea, ar trebui să fie luat în considerare consumul de energie, având în vedere că noile dispozitive sunt de obicei mai eficiente decât echipamentele mai vechi reutilizate.

Pe de altă parte, stabilirea unui obiectiv separat pentru pregătirea pentru reutilizare ar necesita o bună cunoaștere a cantităților de DEEE care ar putea fi pregătite pentru reutilizare în UE și a fezabilității, din punct de vedere economic, a schimbărilor în materie de logistică, pentru a se asigura că potențialul de reutilizare a DEEE poate fi efectiv realizat. În special în statele

membre în care pregătirea pentru reutilizare este subdezvoltată, ar fi necesare modificări ale structurilor de colectare și stabilirea unor proceduri de testare a DEEE colectate, înainte de orice transfer ulterior. Aceasta ar necesita, de asemenea, dezvoltarea unui sistem de raportare pentru a elimina riscul unei duble contabilizări, întrucât DEEE ar putea fi colectate și pregătite pentru reutilizare de mai multe ori înainte de reciclare. Sistemul de raportare ar trebui, de asemenea, să facă distincția între fluxurile reale de DEEE pregătite pentru reutilizare și echipamentele reutilizate care nu sunt deșeuri. În plus, în cazul în care este instituit un obiectiv separat pentru pregătirea pentru reutilizare, există riscul ca producătorii de EEE să contribuie în mod inegal la realizarea obiectivului, întrucât cererea de produse la mâna a doua nu este aceeași pentru toate categoriile de EEE, iar în unele cazuri aceasta variază în funcție de diferitele mărci ale aceluiași tip de echipament. Cu toate că riscul de a contribui în mod inegal la realizarea obiectivului există și în cazul unui obiectiv combinat, acesta prezintă totuși o mai mare flexibilitate pentru a compensa diferențele dintre categoriile de EEE în ceea ce privește cererea de produse la mâna a doua.

În concluzie, studiul a confirmat că stabilirea unui obiectiv separat privind pregătirea pentru reutilizare va crea obligații suplimentare pentru operatorii economici și statele membre (de exemplu, în materie de raportare, monitorizare) și o creștere semnificativă a sarcinii administrative. Obiectivul combinat privind pregătirea pentru reutilizare și reciclarea, aplicabil începând cu anul 2015 (părțile 2 și 3 din anexa V), permite statelor membre să atingă acest obiectiv prin promovarea atât a reciclării, cât și a pregătirii pentru reutilizare. Cu toate acestea, este mai mare probabilitatea ca statele membre care stabilesc obiective naționale privind pregătirea pentru reutilizare a DEEE să promoveze în mod activ practici menite să contribuie la creșterea nivelului de pregătire pentru reutilizare, inclusiv asigurarea accesului personalului din centrele de reutilizare a DEEE, astfel cum se prevede la articolul 6 alineatul (2) din directivă, obținând astfel mai multe rezultate pozitive în ceea ce privește ierarhia deșeurilor stabilită de UE pentru DEEE.

3.3. Concluzii

Pe baza principalelor constatări ale evaluării, Comisia concluzionează că nu este necesar, în acest stadiu, să se stabilească, în Directiva privind DEEE, obiective separate pentru DEEE care urmează să fie pregătite pentru reutilizare. Cu toate acestea, Comisia va promova schimbul de informații între statele membre pentru a identifica bune practici ale statelor membre care au stabilit, la nivel național ori regional sau în cadrul sistemelor de răspundere extinsă a producătorilor, obiective privind pregătirea pentru reutilizare a DEEE.

4. REEXAMINAREA METODEI DE CALCUL PENTRU ATINGEREA OBIECTIVELOR DE VALORIFICARE PREVĂZUTE LA ARTICOLUL 11 ALINEATUL (2) DIN DIRECTIVA 2012/19/UE PRIVIND DEEE

4.1. Obiectiv

Articolul 11 alineatul (2) din Directiva privind DEEE definește metoda de calcul pentru atingerea obiectivelor de valorificare, care constă în împărțirea greutății DEEE care intră în instalația de valorificare sau reciclare/pregătire pentru reutilizare (abordare bazată pe greutatea DEEE la intrare) la greutatea tuturor DEEE colectate separat, pentru fiecare categorie, exprimată ca procent.

Reexaminarea acestei metode de calcul a analizat dacă este fezabil și practic să se stabilească obiective pe baza produselor și a materialelor care rezultă din procesele de recuperare, reciclare și pregătire pentru reutilizare (abordarea bazată pe greutatea DEEE la ieșire).

4.2. Evaluarea cu privire la reexaminarea metodei de calcul pentru atingerea obiectivelor de valorificare

Evaluarea a analizat în primul rând datele privind greutatea la ieșire disponibile la nivelul statelor membre, provenite din mai multe surse de informare ⁽⁶⁾, printre care și o consultare a părților interesate. Aceasta a concluzionat că la nivelul statelor membre nu sunt disponibile aproape deloc date privind materialele rezultate din procesele de valorificare, reciclare și pregătire pentru reutilizare („fracțiuni de ieșire” sau „fracțiuni de materiale”) și că există doar o bază de date limitată, în special în cazul în care sistemele de răspundere extinsă a producătorilor aplică instrumente de raportare dezvoltate în cadrul unor specificații tehnice specifice⁽⁷⁾.

Pe această bază, s-a concluzionat că cea mai promițătoare abordare pentru colectarea de date legate de greutatea la ieșire este ca statele membre să asigure o mai bună respectare a cerințelor prevăzute la articolul 11 alineatul (4) din Directiva privind DEEE, pentru a garanta că producătorii sau terții care acționează în numele lor păstrează, de asemenea, registre de date legate de greutatea la ieșire, și să promoveze instrumente care pot fi utilizate pentru armonizarea acestor registre.

În ceea ce privește beneficiile pentru mediu ale introducerii obiectivelor de valorificare bazate pe greutatea la ieșire, evaluarea a subliniat că acestea pot constitui un stimulent pentru creșterea eficienței reciclării prin îmbunătățiri tehnice. Cu toate acestea, având în vedere că materialele valoroase, prezente în cantități semnificative în DEEE, sunt deja aproape complet reciclate datorită valorii lor economice, obiectivele totale privind greutatea la ieșire pot avea doar un impact limitat asupra practicilor de reciclare efectivă. Studiul a concluzionat, de asemenea, că obiectivele bazate pe greutatea la ieșire (sau pe materiale) nu vor influența în mod semnificativ monitorizarea depoluării referitoare la DEEE, având în vedere că acest lucru are loc, în mod normal, într-o etapă timpurie a procesului de reciclare, în cadrul operațiunii de pre-tratare. Prin urmare, din perspectiva protecției mediului, ar trebui să se acorde prioritate punerii în aplicare de către statele membre a tratării selective, inclusiv a depoluării, în conformitate cu prevederile articolului 8 și cu anexa VII la Directiva privind DEEE. În general, punerea în aplicare, executarea și monitorizarea strictă a obiectivelor privind colectarea DEEE au un impact puternic asupra reciclării/valorificării efective, deoarece s-a demonstrat că de obicei se valorifică/reciclează o pondere ridicată a greutății DEEE care intră în sistemele de colectare.

Prin Planul de acțiune privind economia circulară, Comisia urmărește să promoveze elaborarea unor standarde europene privind reciclarea deșeurilor electronice, a deșeurilor de baterii și a altor produse complexe relevante aflate la sfârșitul ciclului de viață, în vederea utilizării eficiente a materialelor pe care le conțin, pentru a spori gradul de reciclare a materiilor prime critice. Această abordare este considerată a fi mai pragmatică decât stabilirea unor obiective de reciclare obligatorii bazate pe greutatea la ieșire.

4.3. Concluzii

Pe baza evaluării efectuate, Comisia concluzionează că nu există motive întemeiate care să justifice înlocuirea metodei de calcul pentru atingerea obiectivelor de valorificare, bazată pe

⁶ Date ale EUROSTAT, rapoarte ale statelor membre privind punerea în aplicare a Directivei-cadru 2008/98/CE privind deșeurile și a Directivei privind DEEE, consultări cu autoritățile naționale.

⁷ Documentul WEEELABEX privind specificațiile tehnice, standardul european EN 50625-1 privind cerințele de colectare, logistică și de tratare a DEEE - Partea 1 și TS 50625-3-1 - Partea 3-1.

greutatea la intrare, cu stabilirea de obiective pe baza produselor și a materialelor care rezultă în urma proceselor de valorificare, reciclare și pregătire pentru reutilizare (abordarea bazată pe greutatea la ieșire).